

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. марта 1881.

Број 8.

„Стармали“ из ази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67. — Претплата и све, што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

На гробу човека Александра.

Кад сви већ сузе исплакаше своје,
И оне збиљске, ка' и крокодилске,
И кад се тужне заставе увлаче,
И оквире црне скидоше слагачи
Са листова разних, белих и небелих,
Разлажућ' их мирно међ типе остале
— За прилике друге, велике ил мале;
И кад већем руља очи с гроба скида
Где патничких мука стоји пирамида,
И кад су свечани корови умукли,
Одежде, стихаре пратиоци свукли,
И одали цару, што се мртвом даје,
И стишали своје прве уздисаје;
Кад већ скоро трава да на гробу никне,
(На гроб и на траву свет се брзо свикне) —
— Тад долази песник, гоном силе свете
Да венац на гроб
Човеку мете.

Јер цар није умр'о, — него човек само,
— Човеку ваља сузу да дамо.

И шта је престо, шта-ли круна кобна —
(Па још кад гледиш са гледишта гробна),
И шта је порфир, — та румена чоја,
На којој се ни крв не познаје твоја,
Јер је једна боја;
И шта је скиптар, ма над полом света,
И онда кад му ни мравак не смета?
То нек други каже, који то познаје,
— А песник знаде само човек шта је.

Химне и блесак,
Муње и тресак,
Алеми, топази, смарагди, рубини,
Којима се свака круна на висини
Тако светла чини, —
И цела чароб тог земаљског шика,

То није кадро заслепит' песника,
— Он је жмурећ' глед'о, — то му је најслађе,
Па срцем гледећ' — човека нађе.

Мртвима с' приближит' свако права има;
То је право дато и нам песницима.
И што гробу рекнеш то се прима само,
Та грбови знају да им не ласкамо.

Какав је венац, што ти на гроб мећем?
Искићен је само природним цвећем.
Уздишућ' мирисом цвеће збори тио:
„Човек си био!“

Им'о си срца, им'о осећања,
Уз које срећа никад не приања.
И прва речца беше са твог трона:
„Скидајте ланце с' двадест милиона!“
— Слобода се стиди кад долази даром, —
Воли сама својим просијати жаром;
Али се не стиди да на гробу рече:
„Тај човек без круне био б' веће среће!“

Многим ће Клијона судит' здраво строго, —
За тебе ће рећи: почео је много!
Ал са гроба твога песник скида вео,
А гроб вели: Авај, ја сам више хтео,
— Тек сам хтео много,
— Али нисам мог'о . . .

И ко ће да суди по успеху људе!
— Сви желимо да нас по тежњама суде.
А тежње су сваче на ветрометини,
Понајвећња људи што су на висини;
Ту се разни ветри укрштају бурно,
Пркосећ' одурно;
А човек је човек; више б' моћи треб'о;
Престо је на земљи; — земља није небо . . .

Али ипак зато, док траје Балкана,
И на њему спомен старих, тешких рана,
Ко и спомен дела, братском крвљу света,
Мушки започета,
И док траје звезде, ма и за облаком,
Што, и кад не светли, оглашује сваком:
„Не малакши роде, слогом јачај снагу,
Одолећеш врагу!“
И догод се гласак ове звезде слуша,
Донде ће с' и твоја благосиљат' душа.

Јест човек си био, — те и на висини
Сачув'о си цветак срца у свежини.
(Тај се цветак радо у долине крије,
Где ветрова бурних и препеке није.)
Ти си га сачуво у грудма носећи,
Те ни терет круне њега не угњечи.
Срце т' беше луча, кад си пош'о тами,
И слабости твоје од доброта сами,
— То песника слепи, то песника мами.

Лечит' боле, јаде, забава ти мила,
Утирати сузе, сладост ти је била.
Пријатељске везе, ма на штету своју, —
— Веровати многим', трло ј' срећу твоју.
И јади су знали да си срца мека,
И јади су пали, пали на човека,
Патња беше пратња целога ти века . . .
— И зато се песник сад сећа тебека.

Ја не питам даље, — све са ума смећем;
Овај венац свежим росним пољским цвећем,
На гроб, који душом дркћућом облећем
Ч о в е к у мећем.

З.-Ј. Ј.

Шетња по Новом Саду.

LXX.

У Београду су дакле примили . . . — Али шта се нас тиче, шта је у Београду ко примио! упашће ми пошт. читалац у реч, као што београдски министри упадају говорницима у реч.

Но молим мало стрпљења: У Београду су дакле примили Бонтутову понуду. . .

— Шта се нас тиче, шта је коме Бонтуту понудио! опет ће штов. читалац да ми прекине.

Но молићу понизно саслушајте ме, немојте бити већина скупштинска, да одмах ларму дижете, чим хоће ко истинито и искрено што да каже.

— Бонтутову понуду за грађење жељезнице. Та то је општа ствар, и, док се још зовемо Срби, тиче се и нас; и кад шаљиви „Пестер журнал“ о томе толико пише, за што и озбиљни „Стармали“ не би смео ту ствар споменути. Министри и већина скупштинска је на понуду Бонтутову овако штудирала: „Да примимо ми то!“ И тако примише они то. А ко има највећу заслугу, што је Бонтуту са својим усрећитељним предлогом продreo? Ја мислим, да је највише израдио — Ми(ј)а(в)ић, па за то сам му и написао име овако шареним и

уоквиреним словима, да потомству боље упадне у очи. Сад ћемо дакле моћи скорим певати ону стару бачванску песму, што се већ заборавила:

Аца цуца на каруца,
Иште Бонтуту плату,
А ја немам да му дам
Док не дође ајзлибан.

Добро ће бити, ако се узможе плаћати баш и кад дође „ајзлибан“!

Ја се не разумевам у тим жељезничким и финансијским стварима, као н. пр. што се разумева Абердар, али ми се цела ствар не допада већ и с тога, што се томе „кшефту“ са Бонтутом тако јако радује „Пестер журнал“, „Пестер Лојд“ и „Ханз-јергл“, јер се они иначе никад не радују чему, што је за нас добро. Јер ти исти су се радовали Ћунису и уваћању мађарског језика у наше основне школе, радују се изузетном стању у нашој јерархији, радују се кад се српски листови забрањују у Босни и Цислитави, радују се забрани држања нашег сабора, радују се статистици, која показује наше нумерично опадање — па сад ево ликују на скупштински закључак да се Србија преда Бонтуту на милост и немилост! Пошто, као што сам Абердар каже, влада „Хармонија у свету“, то ако и овде има хармоније, онда „Ћунис“ хармонира са „Бонтутом“, и онда:

Пазариће лепо Бонтуту
А на нашу српску конту.
Ох радуј се мила Пешто,
Израдиће браћа вешто.

Ови стихови могли би доћи у Абердаров „Јек“. (Аб.*)

*) Да би се избегло свако неспоразумење изјављујемо овим, да се под „Аб.“ нема разумети „Абердар“, јер ове врсте није он написао. Уред. Ст.

Поред вруће пећи.
Ш.*)

Као год што су многи српски превађачи и младожење несретни „у избору предмета“, као год што су неке скупштине несретне у склапању жељезничког уговора и као год што многе општине немају среће са својим „плебаносима“, тако смо ја и мој колега „во подлистцџ“, што пише у „Застави“ „Ћеретања уз пост“ несретни са избором — наслова за наша бенетања. Обојица ћемо се скорим морати повући у пензију; мој колега с тога, што за кратко време престаје пост, те ће наслов његових Ћеретања постати несмисао, баш као и Штросмајерова „окружница;“ а ја због тога, што ћемо, на жалост, скорим морати престајати ложити ђуруне (многи су још јесенас престајали) а на лето, кад наступе илијске врућине чини ми се, да неће пасовати наслов „Поред вруће пећи“, такви несмисао био би сасвим необичан (осим ако би подлиски у „Виделу“ излазили).

Тако смо дакле обојица сами себи везали руке, као београдска скупштинска већина, и за то ће нај-

*) I. и II. у „Застави“ од 1880 г.

боље бити, да обојица ћутимо, као што ћуте владике накрачки и горњо-карловачки на то, што у њиховим дијецезама многи православни прелазе у унију. Ми се данас дивимо свештеницима нашим из прошлога века, кад су се по примеру Хусову дали за веру мучити, у ланце окивати и тестерити, а да ли ће се потомци наши после сто и толико година тако исто дивити данашњим браниоцима вере прадедовске? Дед' сад, господо, ступите у акцију, пишите адресе и тужбе, стављајте се с министрима у споразум, да сачувате народ од пропасти. Дед' сад, господо владике, путујте по народу, али не ради парадног дочека и свечаног (о трошку општине) ручка, него узмите духовну лозу, па враћајте у стадо заблуделе овчице, угледајте се на Штросмајера, па пишите и ви „окружнице“, наравно у православноме смислу. Та прелаз народа православног у туђу веру од веће је опасности по будућност народа нашег, него трошак на држањесабора, којему је задатак утврђење цркве и напредак школа српских; покажите ви сада, да ви нисте „слабоумни“, као што старешину свога називате; покажите, да народ што ено оставља гомилама веру православној није нашао прецеденса у вашем поступку, кад сте ви, као пастири стада, постали „ешпереси“ и „плебаноши“; покажите, да се „студен“ ваша не „жари“ само на онај вулгарни начин, што вам га је велики песник народни у очи рекао, него нека вас мало зажари и ревност у обрани лепог православља нашег; та покажите, да песник нема право, што са горком сумњом пита: „Има л' јоште свештеника?“ Ви видите, да се „бура титра с бродом“, па покажите, „шта вам чинит' ваља!“

Ова моја пећ, што покрај ње пишем, то вам је да вас бог сачува! Пре сам се тужио, да ми дим у очи шаље, те ми при писању сузе натерује, сад ми опет ударила јара у главу, те ме глава тако боле као да ме ко Штросмајеровом „окружницом“ или Бонтутовим „уговором“ по глави бије. Чиме да лечим и разхладим главу? Леда нема више, растопио се, ха, али се још није растопила студен и ледена немарност наше преподобне господе — ух, ал' онда ћу опет добити реуматично севање у души и костобољу у срцу, даље дакле с тим леком, далеко му лена кућа!

Кад је о „немарности“ реч, не могу а да се не потужим на панчевачке штипендисте, што већ од како су јесенас отишли горе на школе, још ни крајцаре нису извадили од своје штипендије. Зар је то благодарност према покојним завештатељима Сандуловићу и Барајевцу, који су 1835. год. основали заклад, која данас износи 50.000 фор. да питомци њихови не примају ни крајцаре? То од штипендиста ових заиста није лепо. Они дакле волију по Бечу гладовати и без књига учити (јер шта ће јести и купити, кад од 1. септембра прошле године још ни пребијеног члана општине и магистрата не добише?) они се волију патити, него да правним путем потраже оно, што им припада, и што им не поклања ни општина ни „племенити“ магистрат, него блажене успомене добротвори њихови а за њихо-

во добро владање и труд. Ми не знамо чије је руке грч ухватио или да ли се од вертхајмове касе кључеви изгубише, али свакојако би, већ и из поштовања завештатељске воље, требало да питомци припадајући им део приме, па ма се како од тога угојили и ма се сваки дан по Бечу на екипажи возили.

(Ову приповетчицу донећемо у свој опширности њезиној ако буде нужно, но дај боже да на овом прође, и да јогунице попусте.)

Ватра се у мојој пећи разбуктила, те је сад пријатна топлота, мрзи ме да оставим собу — е па наравно, тако исто и други људи, седећи у топлој соби и пушећи после ручка турски чибук не могу себи да уобразе, како је то, кад штипендиста какав седи гладан у хладној соби у Бечу и штудира — где ће узјамити два сексера да купи хлеба и сланине!

Иначе смо у Новом Саду сви живи и здрави и кад пођемо из јутра од куће на доручак, а оно нам отварају апетит црвени плакати по ћошковима са речма: *Eljen Tisz a Kálmán, képviselő!*

— Каква је то опет цепаница, Катице, што мећеш у фуруну! Зар нема ситнијих дрва? Та кад ће се ту доћи до пламена! Биће све сам дим, што загушује.

Елем да не заборавим на чему сам; почео сам, чини ми се, да говорим о избору посланика у Дебрецину. Та врашка пећ тако ме збуњује, да ми је све збркано пред очима и чисто мислим да пишем Јашине мемоаре или да сам специјални сарадник „Стармалов“ за рубрику „Бубнуотека“.

Како сам услед тога збуњен, кад би хтео резумирати све ово о чему сам у овим врстама писао, могао бих лако доћи до ових резултата: да Јаша Игњатовић не прима штипендију, да Тиса Калман хоће да прими православној веру, да „плебаноши“ међу цепанице у фуруну, да Бонту пуши сад чибук „поред вруће пећи“, да су ђаци у Бечу изгубили кључеве од вертхајмове касе и да Штросмајер пише „ћеретања уз пост.“

А на такве разговоре би и сам „Отмени свет“ учитеља Пере допустио да се сме рећи: На здравље!

„Sriemski Hrvat“ је ваљда опазио, да му напрезање његово не помаже, те је сада снагу своју удвостручио: он је почео сада да излази два пута на недељу, те ће од сада дакле у Срему двапут више Хрвата бити него до сада. Благо поп Куци, кад има тако врсно (мал' не рекох „врзино“) гласило. Но мени се чини, да ће то гласило и при идућем избору бити надгласано. И „Sriemski Hrvat“ гуди да је у Гудовцу (које место спада у беловарску парохију) прешло српско (само што „Sr. Hrv.“ не каже „српско“) становништво у католичку веру и то због чега мислите? Да ли услед Штросмајерове „окружнице“ (мал' не рекох „окужнице“)? Не, не, није због католичког свећеника, него због „престрогог утеривања поповског бира по парохиу Стерковићу“. Дакле видите ли ко је крив нашој пропасти — сам „Израјил“. Дед' сад потписујте адресе и потворе! Је ли штета за саборски трошак, који би имао и скупљање бира да уреди и народу а и поповима да олакша?

Сад је опет натурала у фуруну немилице као да се фуруне ложе „Сановницима“, „Отменим светом“ и „Виделом“, а не скупим и добрим дрвима! Не уме да штеди. А бојим се ако овако и даље узиде, да ће нам се и кућа над главом запалити, а канда нам се већ и глава пуши!

„Sriemski Hrvat“ хоће да је тумач јавнога мњења у Срему, и видећи ја ту његову скромну намеру, сумњам и штудирам, да ли је Милутин Гарашанин на београдској скупштини „Sriemskog Hrvata“ на уму имао, кад је оно казао, да је јавно мњење безобразно; и ако је, онда ја замерам „Самоуправи“, што то Гарашанину пребацује. Онај Мр. Шерлеј, што каже у београдским новинама, да је изумео сигуран лек против дифтеритиса, добро би било, да пронађе сигуран лек још и против „сремско-хрватске“ несвестице и занесености; нека и поп Кукинце меће „на кад“ и „гаси им угљевље“, а добро би их било мало и протрти.

Но најбољи ће лек канда бити српска свест и патријотизам наше сремске браће —

— Пазите да се не угаси, додајте још мало здравих дрва, жеравица нека се разгоре — ала је пријатно овако „поред вруће пећи“.

Кртомесић.

Грађа за мађарски буквар.

187.

Само *плаве* девојке

Мађар зове: **секе**;

— Али то су, верујте,

Само керетеке!

188.

Ми кажемо: *зид*;

Мађар вели: **фал**.

— Но, та ми смо давно знали,

Да том зиду нешто *фали*.

189.

Све што год је *лешије*

Мађар зове: **себ**;

По том праву, — и зашт' не би,

Све што ј' *лешије* узме *себи*.

190.

За *укусан* залагај

Мађар каже: **изеш!**

— А што ми густира,

Кад ја добро знам,

Мени каже: *изеш!*

И *изешће* сам.

191.

Кад ти Мађар што *забрани*

То се зове: **тилош**;

Јербо он је увек *добар*

— Само си *ти лош*.

192.

Позајмиш му *искру*,

Искрене је још већма:

— А иштеш ли да ти врати

Сик'ру ће ти дати.

193.

Размешање и *кварење*,

То се зове **бонташ**

— На тај рачун, на ту конту

Долази и *Бонту*.

194.

Кад Мађар што *жели*

То се каже: **киван**;

— Ала су то ствари дивне,

Кад ко има жеље *кивне*.

195.

Кад Мађар *погледи*.

То се зове: **низ**.

— Доста, доста, моја рано,

Већ је доста *нанизано!*

Вероисповест једног одврзана.

Ја верујем, да многи лажови умеју и истину говорити, кад им је то од користи.

Ја верујем, да је правда слепа, — ал не верујем, да ће јој пештански доктори очи отворити.

Ја верујем, да ће се безобзирни Хрвати показати што се нису раније покајали, док је још за времена било.

Ја верујем, да се многе жене (баш као и људи) не би картале, кад би их срце вукло за племени-тијом забавом.

Ја верујем, да се многи само зато оженио, што му је додијало самовање, па не може да живи без пара.

Ја верујем, да ни Хамлет не би био слао Офелију у клостер, да није био мало пореметио мозак.

Ја верујем, да харинга слатко пада после пијанке, као год што опет пијанка слатко пада после харинге.

Ја верујем, да се многи нежењен сада каје, што није и свога доброг друга одвратио од женидбе.

Ја верујем, да је у Босну већ до сада унешено толико просветна бурмута, колико је потребно за просветно кијање.

Ја верујем, да су онда била боља времена, кад попови нису знали писати.

Ја верујем, да деда Јова већ има готову посму за инсталацију патријара, — ма да се не зна ни кад ће то бити, ни ко ће то бити.

Ја верујем, да се људи могу навикнути и на ђубре, кад им је сваки дан под носом, — али не верујем да им то здрављу прија.

Ја верујем, да ће у шајкашком батаљону неко бити изабран за посланика, — али да то неће доктор Петер, о томе не сумња ни Тиса. Јест даклем тако.

Ја верујем да ни ђаво није тако црн као што — је црн неко, који се не зове тако.

П у с л и ц е.

Даклем министар Тиса обећао је, да ће од сада са најбољом вољом понашати се према нашој автономiji. Мило нам је што сам признаје, да до сада није с најбољом вољом поступао. — То признање може уродити лепим плодом, — а већ и сада нам је пријатно, као лена ћушка брудеру Јаши.

Један песник правио је латинске стихове, и кад је написао „O, simplicitas sacra!“ није нашао друге каденције, него — Чакра.

Између других многих наших малера, и ово је наш чудан малер, што ми, ма да патимо од извесне политике, ипак не можемо да будемо пријатељи неизвесне политике.

Али је то непоњатно, кад васколико новинарство виче: Чувајмо се Бонтуа; кад више од трџине скупштинара гласа: Не, ако бога знате! кад и сам владин посланик рече: „Ово је пропаст за Србију.“ — Кад на то све нико да се сети, да велика скупштина има шира плећа, па ако и она прими одговорност на себе, онда нека је просто!

Така му нарав па шта ћете.

Слуга. Ви се, господине, увек једите. Ја вас још нисам видео весела лица.

Господин. А да шта ћу, кога беса, кад ме непрестано са свију страна љуте!

Слуга. Мени се чини, да ви не би могли ни кад се не би љутили.

Господин. Готово да је тако.

Слуга. А шта бисте радили кад вас не би нико наљутио?

Господин. Онда би се љутио за то, што ме нико не љути.

Патриотичан, срчан и ироничан поп.

Кад су били Французи у Бечу, онда се једног дана прочу, да је била битка код Асперна. Французи тако штампаше оглас, у коме јављају, да је та битка њихова нова победа, — јер је, веле, аустријанаца на 30.000, а Француза само 5.000 Један бечки поп читао је скупљеном народу тај билетин, и прочитавши, рече им: „Божија је воља тако хтела, а ми читајмо за душу 30.000 аустријанаца један оченаш, а за душу 5.000 Француза једно вјерују.“

Сасвим доследно.

Имао сам прилике да видим потпис једног нашег плебаноса. Ту ти је не само име, већ и ману-проприја мађарска. Почетак те ману-проприје наликује на Фокош, продужује се у виду узитиљена брка, а свршетак је права мамуза.

5—во.

У ш т и п ц и.

□ Г. Стојан Новаковић пише као стручњак „О Бонтутовој жељезници“ с филолошког и литерарног гледишта.

§. Абердар пак издао је под насловом „Појезија и жељезница“ наставак свога „јека“ (ту тек фијуче, грми и пуца).

⊙. Ово преписујемо од речи до речи из „Новог века“ бр. 28. „Загледајте, има ли једног јединог места празног међу владиним посланицима! Да падне плаха киша из неба, неби капља пала на земљу већ на коње и јунаке“. — Да чудне појетске фигуре!

— „Обзор“ доноси у своме подлистку једну арцибискупску окружницу, у којој густира православнима, да приме јединоспасавајућу римокатоличку веру. Шмајхлује, како је источна вера тврда и како је у 16. веку знала толике напасти да одбије. Нека буде уверен госп. наговарач, да ће наша православна вера и у 19. веку остати тако исто тврда и сваку напаст, и од сада одбијати умети.

+ Иста окружница саветује нам, да се са столицом св. Петра измиримо. Молим, ми се никад нисмо са св. Петром ни завадили, само нам је мало неправдо било, кад се он оно одрекао Христа.

✎ Митар Акић пише у уредништву „Видела“ наново свој роман „Јаднике“. (Кажу да ће то бити слике из живота).

☞ Угледни лист „Радника“ у Београду, вели да су „Јавор“ и „Српска зора“ уређивани онако од ока. А зар ће се „Радник“ слепо уређивати?

? Боже мој, данас мала деца имају већ своје новине и претплатници су „Невена“ и „Голуба“, а кад смо ми били деца мислили смо, да су новине само за то створене, да ми правимо од њих змајеве и да матере наше кроје од њих рекле и пршњаке!

Л у д е.

Светина је лаковерна
Преварена често бива.
Ћутање је образина
Која многу лудост скрива.

Зато лудам' треба каткад
Прилике да дамо,
Нек' и луде проговоре
Да их сви познамо.

—р—

Песма за веселу браћу.

А, а, а, веселе се господа,
Због гвозденог свога пута,
Што добише од Бонтута,
А, а, а, веселе се господа.

Бе, бе, бе, кажи томе до тебе,
Нека и он вес'о буде,
Ма да Бонта јако куде,
Бе, бе, бе, кажи томе до тебе.

Це, це, це, слава теби Чедице,
Ја од тебе, бог и вјера,
Незнам бољег финансијера
Це, це, це, слава теби Чедице.

Дер, дер, дер, Абердаре пазидер,
Јер ће веруј тебе здрава,
Заболети сутра глава,
Дер, дер, дер, Абердаре пазидер.

Е, е, е, весел'те се делије,
Јер за старе ваше данке
Стараће се Лендербанке.
Б, е, е, веселте се делије.

Еф, еф, еф, ала има Чеда ћеф,
Сад с Бонтутотом свуда ићи,
И што већи зајам дићи,
Еф, еф, еф, ала има Чеда ћеф.

Ге, ге, ге, није њега ни бриге,
Нек' су кесе што пуније,
Пиј у здравље те „Уније“,
Ге, ге, ге, није њега ни бриге.

Ха, ха, ха, Абердаре ха, ха, ха!
Заклињем те по сто пута,
Опевај ми тог Бонтута,
Ха, ха, ха, Абердаре ха, ха, ха!

И, и, и, не дангуби већ пиши,
Железнички ко су кушци,
„Виделови“ празни ступци —
И, и, и, не дангуби већ пиши!

Је, је, је, биће нама кирије,
Док потомство стане циљат',
Своје претке благосиљат'
Је, је, је, биће нама кирије.

Ка, ка, ка, Валтеровић — шта он зна!
Док он вели да је „гуја“
Ми кличемо: алилуја!
Ка, ка, ка, Валтеровић — шта он зна!

Ел, ел, ел, да видимо сада смел'
Сме л' ко рећи да му с' чини,
Да ми нисмо у већини,
Ел, ел, ел, да видимо сада смел'.

Ем, ем, ем, сад ћу чланак да пишем,
Против Марка, против попа,
Нека чита сва Европа,
Ем, ем, ем, сад ћу чланак да пишем.

Ен, ен, ен, наш је предлог усвојен,
Радују се све Семите,
И „Јадници“ Ракић Мите,
Ен, ен, ен, наш је предлог усвојен.

О, о, о, читај само „Видело“,
Све му лети са усана,
Браво! Слава! и Осана!
О, о, о, читај само „Видело“.

Пе, пе, пе, ал' ће да нас окупе!
Јер прилике дођу л' врашке,
Те нам пође све натрашке,
Пе, пе, пе ал' ће да нас окупе!

Ку, ку, ку, ми штап ћемо у руку,
Кад запапре нама чорбу,
А ми ћемо штап и торбу,
Ку, ку, ку, ми штап ћемо у руку.

Ер, ер, ер, Немезис је чудна звер,
Јербо шиље данак клети,
Који сваку љагу свети,
Ер, ер, ер, Немезис је чудна звер.

Ес, ес, ес, пресешће нам онда бес,
Кад још који месец прође,
Па по своје ђаво дође,
Ес, ес, ес, пресешће нам онда бес.

Те, те, те, па те социјалисте!
И они нас преко гледе,
Мало нам је друге беде!
Те, те, те, па те социјалисте!

У, у, у, још би им'о жељу ту,
Министарску једну жељу;
Вечно седет' на „фотељу“
У, у, у, још би им'о жељу ту.

Аб.

Ескулапијаде.

— Из бележника наших и туђих. —
(Продужење).

Лечник. Не брините се ништа. Те су појаве, код ваше госпође супруге, само од стомака. Прописи сају јој једно карминативно сретство. —

Муж. Ако што друго не знате, — то није нужно. Тога она купује и сама сваки час у апотеци.

Лечник. Видим ја већ шта је код вас. Вама, драги пријатељу не фали ништа друго, него мало више комоције.

Болесник. Комоције, богме, господине, комоције — тога би мени требало. Ал ди ћеш ти бити комотан, кад је таква служба.

Лечник. А каква вам је служба?

Болесник. Та ја сам писмоноша, — ево већ двадесет година.

Да чујете како се лечи доктором без доктора. У селу Будаковцу не само да нема доктора, него га још и не желе; не само да га не желе, него, га се још и боје (јер су чули да је неког старца лечио доктор, па је „од тога“ умр'о). У томе селу

цвета само помрчина, попин нос, пореска егзекуција, и бабе што гасе углевље. Али да чујете како је газда Совроније ипак употребио доктора, да излечи своју жену Кумрију; ево нека вам он сам приповеда: „На моју Кумру“ вели Совроније „наиће неко лудо штуцање. Штуцала је три дана, мислили смо већ мора скапати. Кад се мени већ додијало, а ја ти хој боме кажем: јес' чула ти, ти знаш да код мене нема шале, ако ти мени до ујутру не престанеш штуцати, биће свашта? — А шта ће бити? — Ја ћу теби дозвати доктора. — На то се Кумра тако уплаши, да јој је тако стало штуцање.“

Куц — куц.

„Слободно!“

Отшкринуше се врата и помоли се једна глава са модрикасто-црвеним носом.

„Је-ли, ећиме, јеси ли ти био кадгод шугав?“

„Бога ми, брајко, нисам био никад“

„Е па збогом!“

„Та стани, човече, реци шта си хтео!“

„Јок, јок, јок, седи ти само ће си; наћи ћу ја ећима, који је био шугав.“

Истрча г. Н. у кујну и рече својој слушкињи:
Иди брзо по доктора, нека тако дође, кажи да је
госпођу опет ухватио грч.

Слушкиња, која је тек оних дана дошла са се-
ла, па није ни знала да на свету има грчева, оде
доктору, који је у комшилuku седео, и испоручи
овако:

„Одите брзо, господару, али само брзо, нашу
је госпођу уватио неки Грк.“

Новине су као Ердељски тањир.

Случајно ми дођоше до руке француске новине
„Монитор“ из првих десетина овога века. Превр-
тао сам их овлаш неколико дана (а то сам лако
могао чинити, јер сам тако у први мах опазио да
су здраво превртљиве.)

Ево сам прибележио читаоцима „Стармаловим“
шта су све те једне и исте новине писале о је-
дном и истом човеку — о Наполеону I.

Кад је Наполеон отишао са острва Елбе, онда
„Монитор“ рече: „Људождер је изишао
из своје пештере“ (L' anthropophage est sorti
de son repaire).

Доцније пише „Монитор“: „Корсикански
курјак искрцао се у Кап-Жуану“. (L'
ogre de Corse vient de débarquer au Cap Juan).

За тим опет пише „Монитор“ Чудовиште
је преноћило у Греноблу. (Le monstre a sou-
ché á Grenoble).

Доцније пише „Монитор“: Тиран је про-
шао, кроз Лијон. (Le Tyran a traversé Lyon).

Мало после изражава се „Монитор“: „Узур-
патора су видели на шездесет миља да-
љине од главне вароши.“ (L' usurpateur a été
vu á soixante lieues de la capitale).

Таки за тим јавља „Монитор“: „Бонапарте
напредује брзим корацама“. (Bonaparte s'
avance á grands pas).

После неколико дана стоји у Монитору вест:
„Наполеон ће стићи сутра до наших зи-
дова“. (Napoleon sera demain sous nos remparts)

Скоро за тим стоји у „Монитору“ белешка:
„Цар је приспео у Фонтенебло, (L' Empereur
est arrivé á Fontainebleau).

А већ после неколико дана јавља исти „Мони-
тер“ радосну вест: „Њихово ц. и кр. Величан-
ство, уз пратњу својих верних поданика,
ушло је синоћ у свој тиљериски двор“. (La Majesté Imperiale et Royale a fait hier au soir
son entrée á son chateau de Tuileries au milieu de
ses fideles sujets).

Све је то рекао „Монитор“ и остао је још ду-
го жив. (Вредно би било забележити и то, шта је
„Видело“ говорило лане а шта говори сад.)

Понизјејше приметбе

на неке пословице и мудре изреке.

„Свако Туре себи дере. — Само наша
два новосатска Турета — Мађарима деру.“

*

„Ко ме је пчела за клобуком сам се се-
ћа.“ — Кад би то тако било, онда не би био нуж-
дан „Стармали.“

*

„Од чега сит од тога дебео.“ — Ђаволо-
ку матер! Ми смо пештанске политике сити и пре-
сити, па ипак нисмо од ње дебели.

*

„Нема лица без румена винца.“ — Јест'
да! Питај апотекаре колико кармина продаду преко
године.

*

„Не пита се ко се како крсти.“ — већ
како га други крсте. (Хрватска пословица).

*

„Нема зиме без ветра.“ — То и бог зна.
Па ипак се пештански ветар чуди, зашто смо тако
хладни.

*

„Од луда попа луда и молитва.“ — На-
равна ствар, да му онда потпис мора бити још луђи.

*

„Хуља ко више даје него што има!“ —
Па ипак нам зато „Н. Лист“ даје савете здрава ра-
зума.

*

„Ко тражи веће изгуби и оно из вре-
ће.“ — Зато је срећа, што се наш сабор не зове
„веће.“

*

„Добро је каткад и жену послушати,
особито ако има оклагину у руци.“

*

„Бог не плаћа сваке суботе.“ — То је
така истина, да је ни „Нед. Лист“, ни сам Ађелић
не може „однијекати.“

Нов речник.

(Исправљен у логичном смислу.)

Распоред. — (Кад се распадне ред.)

Властољубив. — (Румун, који воли стоти-
нарке).

Радоица. — (Пијанац).

Копрена. — (Кад се копа рен).

Матица. — (Мали Матија).

Губернија. — (Где нема губерна).

Чангризање. — (Кад се гризу чанкови).

Петролејац. — (Глумац који не зна више
само пет улога).

Проблема. — (Кад пробају кога да ли може
издржати батине).

Дарданија. — (Казана, где се играју дарде.)

Наградни ребус.

А Б В Г Д Ђ Е Ж З И Ј К

Ко први пошље решења овога ребуса добиће 1 ₰. Решавања се примају до 1. маја о. г.

Одговори уредништва.

Ј. Ј. и Ј. — Песма „нема штофа“ сад се већ не сећамо зашто није примљена. Без разлога није било.

„Пок. М“ — Много филозофије, а мало онога, што би боље доликовало за „Ст.“

„Уредништву Страшног Суда.“ — Дајте нам се видети, ако сте већ почели судити. „Стармали“ ће пристати на замену,

Уредништву „Воље“. Имате ли узрока каква, што нам не шиљете лист у замену?

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме петом броју за 1881 ове чланке: 1. Дobar међу злима. Песма (са сликом) од Чика Јове. 2. Сиротица. Први покушај Ј. М. Митровића. 3. Правила мудрости (Рикерт) и 4. Ћутање (Хердер) од Николе М. 5. О особинама бројева (наставак). 6. Стража на вр' града (са сликом) од Чика Јове. 7. Овејана зрнаца (са сликом). 8. Тук на лук, весела игра у једној радњи (наставак). 9. Зорка и њена цица, песма Душана П. Рајчића. 10. Тројански рат (са сликом). 11. У човечијој крви има гвожђа. 12. Риболов стрелама (са сликом). 13. Мали јачачи, песма (са 2 слике). 14. Друго коло питалица (са сликом). 15. Звезда Стојна. 16. Даштања. 17. Решење даштања. 18. Чика Јовина пошта. 19. Новије књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, II. Praterstrasse 67. — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шиље се на адресу Штампарије А. Пајевића у Новом Саду.

СРБАДИЈА.

ЧАСОПИС ЗА ЗАБАВУ И ПОУКУ

СВЕСКА II.

донела је следеће одабране чланке: 1. „Школска икона“. Приповетка Л. К. Лазаревића (Свршетак). 2. „Срећа Србинова“. Песма Манојла Ђорђевића Призренца. 3. „У зао час“. Приповетка са села. Од Милована Ђ. Глишића. 4. „Живе мошти“. Новела Ивана Тургењева. С рускога превоо М. 5. „Двоје сирочади“. Приповетка В. Халка. С чешкога превоо

Манојло Ђорђевић Призренца (Свршетак). 6. „Из науке о језику“. Од Јована Бошковића. 7. „Историја српскога народа“. Написао Венијамин Калаји. С мађарскога превоо Гаврило Витковић (Са овлашћењем пишчевим (Продужење)). 8. Листак: Српско учено друштво. — Позоришни одбор. — Корисница. — Државни питомци. — Јавна предавања у Сарајеву.

„Србадија“ излази један пут месечно, сваког 15., у свескама од шест табака у кварт-формату, а стаје за Србију на годину 8 динара, на по године 4 динара, а на четврт 2 динара. Претплата се шаље у плаћеном писму или поштанском упутницом: књижарници Петра Ђурчића у Београд, издавачу „Србадије“. — За Аустро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору стаје „Србадија“ годишње 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт 1 ф. а. вр. Ради олакшице шаље се претплата из тих крајева, у плаћеном писму или поштанском упутницом, на ову адресу: „Администрацији Србадије“ у Земун (Administration der „Srbadija“, Semlin). — За Русију, Немачку, Францеску и Турску цена је листу 12 динара.

Сваку претплатник нашега часописа добиће у току године уз незнатну доплату једну уметнички израђену слику као премију.

Ко скупи десет претплатника на „Србадију“ тај добија лист бесплатно, а ко скупи пет претплатника добија лист у пола цене.

РЕД ПЛОВИДБЕ

Путни пароб. по-чињући од 1.

Априла до

15. Октобра.

ИЗ НОВОГ САДА У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан (изузев петак) у 1/2 11 сати пре п.

ИЗ НОВ. САДА У ЗЕМУН: сваки дан (изузев уторак) после п. у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА У ОРШАВУ-ГАЛАЦ: понедељником, четвртком, после п. у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА У РУШЧУК. понедељником, четвртком, после п. у 4 сата.

ИЗ НОВОГ САДА У ТИТЕЛ: средом, недељом, после подне у 4 сата.

ИЗ НОВ. САДА НА САВСКЕ ШТАЦИЈЕ: четвртком, недељом у 4 сата.

Нови-Сад 14. Марта 1881.

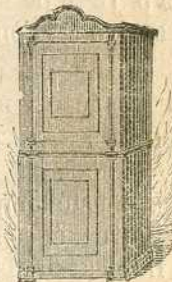
УПРАВА.

КАСЕ

по најновијој американској системи

сигурно од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА
У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене — сазнати.